

Jonas Abrahamssons anförande vid Swedavias årsstämma 2024

Swedavia har fått ett fint uppdrag av vår ägare staten och i förlängningen av svenska folket. Vi ska bidra med den tillgänglighet Sverige behöver för att hela Sverige ska kunna leva, vara internationellt konkurrenskraftigt och ha bästa möjliga utbyte med omvärlden. Men vad handlar det egentligen om? Jo, vi gör det möjligt för människor att mötas.

Vi har redan kommit en bra bit in på våren 2024 och 2023 börjar kännas avlägset, men jag vill ändå ta avstamp där. Under 2023 flög 32 miljoner människor från någon av Swedavias tio flygplatser. Det motsvarar 80 procent av nivåerna före pandemin och det innebar en ökning med 17 procent jämfört med året dessförinnan. Vi har efter pandemin sett en stark återhämtning under flera år och det har varit uppenbart hur stark människors drivkraft att resa igen faktiskt har varit efter de där pandemiåren. Men det är viktigt att komma ihåg att vi ännu inte är tillbaka där vi var före pandemin.

Det var fortfarande 20 procent färre resenärer 2023 än 2019 och vi är som bolag och bransch fortfarande starkt påverkade av det här. Det har skett en avmattning i återhämtningen under senare delen av 2023 och inledningen av 2024. Vi ser att inrikesresandet inte återhämtar sig i alls samma takt. Flyget är dessutom ett konjunkturkänsligt transportslag och har påverkats av den ekonomiska utvecklingen under de senaste åren. Och 2023 presenterade vi för fjärde året i rad ett negativt resultat. Det ger skäl till eftertanke och det ställer krav på oss.

Men jag har svårt att känna något annat än en väldigt stark framtidstro. För jag vet att vi har hanterat de här åren riktigt väl och jag vet att vi dessutom åstadkommit oerhört mycket bra under dem. Vi har tagit oss igenom de tuffaste åren i den här branschens historia och vi står här med sunda ekonomiska förutsättningar. Vi närmar oss passagerarnivåer som skapar förutsättningar för hållbar lönsamhet. Vi kommer att nå dit. Och vi börjar se hur de effektivitetshöjande åtgärder vi genomförde under pandemin påverkar resultatet i rätt riktning, mot hållbar lönsamhet. Att denna utveckling fortsätter är avgörande för oss som affärsdrivande bolag och för våra fortsatta möjligheter att investera i flygplatsernas infrastruktur, hålla konkurrenskraftiga flygplatsavgifter och driva på i den helt nödvändiga klimatomställningen för branschen.

Och vi lyckades faktiskt även under pandemin fortsätta investera både i klimatomställningsåtgärder – som jag ska komma tillbaka till – och i åtgärder på framför allt Arlanda som jag skulle säga kommer vara helt avgörande för vår konkurrenskraft och i förlängningen för Sveriges.

Vi kunde under 2023 driftsätta den nya säkerhetskontrollen som har bidragit till mycket smidigare flöden och till en väsentligt mycket bättre upplevelse för våra resenärer. Direkt efter säkerhetskontrollen har den nya marknadsplatsen gradvis öppnat upp under 2023 och inledningen av det här året. Och det blir väldigt bra! Jag vet att jag själv känner mig uppfylld och stolt av att gå omkring där ute, men vad som är ännu roligare är att jag ser på våra resenärer att de också märker skillnaden. Det ser vi genom en allt högre resenärnöjdhet.

Men det är inte bara på Arlanda som vi gjort förbättringar av det kommersiella utbudet. Vi har också förbättrat utbudet och atmosfären på Malmö Airport, på Landvetter och Luleå Airport. Det här är ett resultat av vår kommersiella strategi, där prisvärde, konkurrens mellan aktörer i de olika kommersiella segmenten och ett utbud som förnyas över tid bidrar till ett mer levande och i grunden bättre kommersiellt erbjudande till resenärerna. Det bidrar i sin tur till att resenärerna trivs bättre på våra flygplatser och till att våra intäkter ökar, vilket ger oss ännu bättre möjligheter att fortsätta investera i våra flygplatser och hålla konkurrenskraftiga flygplatsavgifter.

Men om vi ska kunna fortsätta stärka vår konkurrenskraft och om flyget ska kunna bidra till svensk konkurrenskraft även framöver så krävs också andra förutsättningar. Det kräver att vi kraftsamlar nationellt för att utveckla hela transportsystemet och det kräver att vi fattar rätt beslut för att möjliggöra klimatomställningen.

Jag är glad att regeringen har tillsatt Peter Norman som samordnare med det uttalade uppdraget att föreslå konkreta åtgärder som stärker kapaciteten till och från Arlanda, förbättrar tillgängligheten och stärker flygplatsens roll i transportsystemet. Min förhoppning är att det här leder till faktisk handling och att vi, på nästa årsstämma, kan konstatera att vi tagit nya, viktiga kliv på det här området. Det är på tiden och vi ska förstås vara en konstruktiv part i det här arbetet.

Men det handlar inte bara om Arlandas roll i transportsystemet. Det handlar också om att ge flyget rätt förutsättningar över lag. Det hänger ihop med att fatta rätt beslut för klimatomställningen. Styrmedel kan vara bra, om de utformas rätt – men vi har inte råd med ineffektiva styrmedel och åtgärder. Vi har inte heller råd att inte lyckas med omställningen. Vi måste helt enkelt kunna ge framtida generationer samma möjligheter att korsa långa avstånd på det oöverträffade sätt som flyget idag erbjuder, men på ett hållbart sätt.

Vi har därför både en möjlighet och ett ansvar att driva flygets omställning och möjliggöra den utveckling som sker just nu för att omställningen till fossilfrihet ska kunna fortsätta. Jag är jättestolt över det arbete vi har gjort på Swedavia.

Under förra året certifierades Landvetter och Malmö Airport på den högsta nivån enligt ACA, som är den internationella branschstandarden för flygplatsers klimatomställningsarbete. Endast tio flygplatser i världen har hittills nått upp till kraven för den nya högstanivån och här handlar mycket om att vi ska göra det möjligt för andra aktörer på våra flygplatser att göra samma omställningsresa som vi själva har gjort. Och här ser jag att vi på Swedavia har en nyckelroll att spela, inte bara i Sverige utan också internationellt. Vi ska driva på den här utvecklingen, gå i bräschen och både visa att det är möjligt och kräva förändring och förbättring där det behövs. Men ska vi kunna ta den rollen så behöver vi också "walk the talk". Och det gör vi.

Vi gör det genom att vara fossilfria i vår egen flygplatsverksamhet och genom att hjälpa alla våra partners på flygplatserna att bli det till senast 2025. Vi gör det genom vårt incitamentsprogram för ökad användning av förnybart flygbränsle, som innebär att Swedavia ersätter upp till hälften av kostnaden vid tankning av förnybart flygbränsle. Liksom förra året innehåller årets program en pott på 40 miljoner kronor, vilket är en fördubbling jämfört med 2022. Sedan starten 2020 har programmet sammantaget inneburit en satsning på 100 miljoner SEK.

Vi har fördjupat arbetet för att förbereda våra flygplatser och främja utvecklingen av el- och vätgasdrivet flyg. Vi sitter i Heart Aerospace advisory board och har gjort våra flygplatser tillgängliga som test- och innovationsarenor för el- och vätgasdrivet flyg, bland annat Umeå Airport där vi medverkar i ett projekt kopplat till just vätgas. Vi har också inlett ett samarbete med bland andra Airbus, Vattenfall och SAS för att djupare analysera och förstå vad som krävs för att skapa förutsättningar för vätgas för flyget vid våra svenska flygplatser. Samarbeten som de här, mellan aktörer från alla delar av värdekedjan är helt avgörande även för flygets klimatomställning. Vi tror på kraften i det som flyget har att erbjuda och vi tror på kraften i klimatomställningen som en möjliggörare för fortsatt flygresande.

Jag vet också att vi har en unik resurs i de 2 600 Swedaviakollegor som varje dag gör ett fantastiskt jobb för att få det intrikata maskineri som våra flygplatser är att fungera. Jag fascineras fortfarande över bredden och djupet i kompetenser som vi har på Swedavia och över det fantastiska engagemang och den yrkesstolthet som alla hela tiden visar. Av alla förutsättningar som krävs för att det här bolaget ska fortsätta vara framgångsrikt så är det här gänget den viktigaste och jag vill även i det här sammanhanget rikta ett stort och innerligt tack till var och en av dem för det fina arbete de gör.

Jag är stolt över hur Swedavia bidrar till att framtidssäkra flyget, stärka Sveriges konkurrenskraft och möjliggöra för människor att kunna mötas. Det inspirerar mig och det gör det till en sann ynnest att få arbeta på Swedavia och kunna vara delaktig i att skapa förutsättningar för alla de mänskliga möten som flyget möjliggör.

Avslutningsvis skulle jag vilja rikta ett mycket stort tack till Åke Svensson, som idag lämnar styrelsen. Du och jag har under de senaste sju och ett halvt åren haft ett synnerligen gott samarbete och du har med din kompetens och erfarenhet alltid funnit tillgänglig som bollplank och sparringpartner, vilket jag har värdesatt högt. Du lämnar ett bolag med ett fantastiskt syfte och ditt bidrag till Swedavias utveckling har varit väldigt stort. Tack för det och ett stort lycka till framöver.

Tack!

Jonas Abrahamsson
Vd och koncernchef Swedavia